

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@fenelab.net>
Date: Thursday, June 18, 2026, 2:39 PM
To: "5.1.2.e@eerstekamer.nl" <5.1.2.e@eerstekamer.nl>
"5.1.2.e@eerstekamer.nl" <5.1.2.e@eerstekamer.nl>
CC: "5.1.2.e@eerstekamer.nl" <5.1.2.e@eerstekamer.nl>
"postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
Subject: 6FENE1-SEC Zorgen asbestlaboratoria over implementatie wetgeving inzake asbest. Bericht aan Eerste Kamer commissie SZW

Attachments:

6FENE1-SEC.18144.N.Zorgen Fenelab over implementatie asbestregelgeving in Nederland.18062026.pdf

---

Sommige mensen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van 5.1.2.e@fenelab.net. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Beste griffie en leden van de Eerste Kamercommissie SZW,

Graag vraagt onze branche Fenelab uw aandacht voor de behandeling van de gewijzigde asbestregeling n.a.v. de EU implementatie. Onze branche maakt zich hier ernstig zorgen over en ziet gezond en veilig werken met asbest serieus in gevaar komen. In bijgaand notitie hebben we dit voor uw Kamercommissie onderbouwd.

Mogelijk geeft het u inspiratie tijdens de inbreng van verslag op 30 juni a.s.

Bij vragen of toelichting kunt u zich richten tot ondergetekende. Succes met uw belangrijke werkzaamheden!

Met vriendelijk groet,

5.1.2.e
Secretaris Fenelab

Mobiel: 5.1.2.e

Postadres

Kapteynstraat 1, SBIC-Unit 220,
2201 BB Noordwijk

Bezoekadres

Rijkstraatweg 69
4194 SK METEREN

Contact

Telefoon 5.1.2.e

E-mail: 5.1.2.e@fenelab.net

Website: www.fenelab.nl

Notitie aan : Leden van de Commissie SZW in de Eerste Kamer
Notitie van : Fenelab, i.c. de leden van de Sectorcommissie Asbest
Datum : 18 juni 2026
Betreft : Zienswijze en zorgen van Fenelab over de nieuwe asbestregelgeving met het oog op behandeling in uw Commissie van de Eerste Kamer (i.h.b. Inbreng van verslag op 30 juni a.s.)
Kenmerk : 6FENE1-SEC.18144.N

Inleiding

In deze notitie zijn de zienswijze en de zorgen weergegeven n.a.v. de internetconsultatie Implementatiebesluit Asbestrichtlijn 2023/2668 van Fenelab. Fenelab is dé branchevereniging voor geaccrediteerde laboratoria, kalibratie- en inspectie-instellingen in Nederland. Leden van ons zijn bijvoorbeeld het Nederlands Forensisch Instituut, Nederlands Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium, SGS, KIWA, Eurofins, Omgevingsdienst Zuid-Limburg, etc. In dit geval betreft het een zienswijze namens de Fenelab leden die zijn aangesloten binnen de Sectorcommissie Asbest¹. Wij vragen de leden van de Eerste Kamer om aandacht voor de gewijzigde Arbeidsomstandighedenwet en de lagere regelgeving, te weten, de concepten van het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling. Het Besluit en de Regeling zijn aan de internetconsultatie onderworpen geweest.

Onze leden zijn de laboratoria die verantwoordelijk zijn voor de eindbeoordeling na afloop van asbestsaneringsprojecten en als zodanig opgenomen in de gewijzigde wet- en regelgeving. In de basis kan Fenelab zich vinden op hoofdlijnen in de gewijzigde Arbeidsomstandighedenwet ter zake asbest. Wel maken we ons ernstige zorgen over de uitwerking van deze Wet in lagere regelgeving, het hiervoor genoemde Besluit en Regeling. We hopen dat uw Kamer hier ook aandacht aan kan besteden tijdens de huidige behandeling van de wetgeving.

Graag brengt Fenelab de leden van de Eerste Kamer de **hoofdlijn** onder de aandacht en vervolgens de **tien speerpunten** die we graag gewijzigd willen zien in de concepten (elk speerpunt bevat **concrete voorstellen** voor wijzigingen).

Fenelab is sinds twee jaar betrokken door het ministerie van SZW om mee te denken over het nieuwe asbeststelsel. Echter, de zorgen die Fenelab van het begin af aan heeft gehad, zijn met deze nieuwe wetsvoorstellen helaas niet weggenomen. Om deze reden richten we ons tot uw Kamer in de hoop dat u de minister op andere gedachten kunt brengen.

In deze notitie treft u eerst de hoofdlijn van onze reactie aan, vervolgens op pagina's 2-4 de 10 speerpunten samengevat en tenslotte deze punten verder uitgewerkt. Hierbij doen we als branche concrete voorstellen aan de minister van SZW. We hopen dat uw Kamer deze zaken kunt betrekken bij de behandeling van het wetsvoorstel.

Hoofdlijn reactie Fenelab

In de eerste plaats is Fenelab blij met de inbreng die de branche heeft kunnen doen tijdens de recente internetconsultatie, nadat de Arbeidsomstandighedenwet is gewijzigd. Fenelab complimenteert hiermee de minister en het ministerie van SZW.

---

¹ De Fenelab leden betreffen: AFRS, Ansaya, Bestvision, Check, Detect, Dominus, Eurofins Asbestos Analysis, FIND, Getec Park, Hansman, Lab-10, MMLab, SGI Compliance, SGS Search, Shami en Tetratex.

Ten tweede heeft Fenelab zorgen over de inhoud van de concepten en het proces. Daar waar het gaat om de **inhoud** is onze zienswijze als volgt.

Fenelab ziet helaas een versoepeling van de nieuwe arboregelgeving ter zake asbest omwille van een kostenreductie. Het uitgangspunt dient gezond en veilig werken voor de werknemer te zijn met daarbij veilig betreedbare ruimtes na afloop van asbestsaneringsprojecten. Fenelab is het uiteraard eens met reële maatregelen maar de indruk bestaat dat kostenbesparing voor diverse stakeholders in de keten een grotere rol is gaan spelen. De eindbeoordeling heeft een preventieve werking; daadwerkelijk meten geeft een aantoonbare zekerheid boven de inzet en het vertrouwen op modellen. Wat we nu zien is dat voor veel risicovolle toepassingen de luchtmetingen komen te vervallen ten opzichte van de huidige praktijk. Dat ziet Fenelab als een onwenselijke ontwikkeling voor het omgaan met de levensgevaarlijke stof asbest. De werknemer moet juist in bescherming worden genomen en erop kunnen vertrouwen dat gezond en veilig wordt gewerkt met asbest. Dit geldt ook voor de gebruikers van pas gesaneerde ruimtes. Asbest saneren blijft mensenwerk en het gedrag speelt daarbij een belangrijke rol. Bij een toenemend aantal asbesttoepassingen geldt dat 'de slager het eigen vlees keurt' en er is *by far* onvoldoende capaciteit in de publieke handhaving. De back-up van de eindbeoordeling wordt geminimaliseerd omwille van kostenbesparing. Er wordt daarom nu sterk geleund en vertrouwd op werkmethoden die gebaseerd zijn op ideale en theoretische omstandigheden. Onduidelijk is hoe wordt geborgd dat de standaard werkmethoden in de praktijk op dezelfde wijze plaatsvinden.

Ten aanzien van het **proces** merkt Fenelab het volgende op. Ruim twee jaar geleden zijn we als branche samen met het ministerie van SZW en de andere stakeholders enthousiast gestart met het implementatietraject. Omwille van zorgvuldigheid is ruim de tijd genomen door SZW om de concept wetswijziging tot een goed einde te brengen en om de concepten van het Besluit en Regeling op te stellen. Als branche hebben we volop meegedacht en gepraat om te zorgen en te borgen dat de doelstellingen van de EU implementatie gestand zouden worden gedaan. Op dit moment moeten we vaststellen dat er nog heel veel moet gebeuren om daadwerkelijk tot een inwerkingtreding te komen per 1 januari 2027. Tegelijkertijd zien we en begrijpen we de druk die er ligt op het ministerie om tijdig te implementeren terwijl er feitelijk al een jaar vertraging is opgelopen. Fenelab vindt dat dit niet ten koste moet gaan van de kwaliteit van de te wijzigen wet- en regelgeving. Zorgvuldigheid in het proces blijft hier geboden. Daarvoor is goede regelgeving voor de gevaarlijke stof asbest te belangrijk om tijds- en financiële druk te laten prevaleren.

Mede hierom is het te betreuren dat de vele uitvoeringstoetsen van bevoegde instanties / toezichthouders tegelijk plaatsvinden met deze internetconsultatie. Deze organisaties zijn daardoor niet in staat mee te wegen hoe de stakeholders de wijzigingen ervaren die betrokken kunnen worden bij de belangrijke toetsingen. Omwille van de snelheid begrijpen wij het, maar uit oogpunt van zorgvuldigheid juist niet. Hoe gaat de minister borgen dat ook de voornoemde uitvoeringstoetsen met inbegrip zijn van de zienswijzen die met de internetconsultatie worden ingediend?

In relatie hiermee merken wij op dat Fenelab niet is gehoord of geïnterviewd wat betreft de Impactanalyse die door Panteia is opgesteld, terwijl dit is wel zo is vermeld in het eindrapport en het onderdeel uitmaakt van de internetconsultatie. Dat vinden wij zeer teleurstellend en hier zien we een insluipende onzorgvuldigheid omwille van tijdsdruk. Elders in deze zienswijze maken we opmerkingen over het financiële plaatje in de toelichting op het Besluit als voortvloeiend uit de resultaten van de Impactanalyse.

Speerpunten reactie Fenelab

Kort zijn hier onze 10 speerpunten samengevat – daarna volgt een uitgebreide toelichting.

1 Noem overal consequent **de geaccrediteerde instelling** daar waar het gaat om de eindbeoordeling na afloop van asbestsaneringsprojecten. Nu wordt begrippen door elkaar heen gebruikt en dat is verwarrend voor alle partijen.

2 **Meten tijdens sanering.** Dit staat ook in de huidige wetgeving en Fenelab is blij dat er nu daadwerkelijk werk van gemaakt gaat worden in de concept regelgeving. In de concept wetgeving wordt een relatie gelegd tussen tussentijds meten en de eindbeoordeling.

Dat is niet correct, want het zijn twee verschillende analyses met verschillende doelen. Bovendien wordt er druk op het ministerie uitgeoefend om dit zo min mogelijk in uitvoering te brengen. Dat is omwille van veiligheid van onze werknemers een slechte zaak.

3 **Borging gezond en veilig werken.** In de nieuwe wetgeving worden veel minder luchtmetingen uitgevoerd in de categorie basis asbesttoepassingen. Alleen nog maar visuele inspecties. Dat is heel erg beperkt als je in aanmerking neemt dat 100.000 asbestvezels in een kubieke meter lucht niet kunt zien, daar heb je gespecialiseerde luchtmetingen voor nodig als eindbeoordeling voordat mensen de ruimtes weer kunnen betreden. **Fenelab verzoekt in alle asbesttoepassingen van de 'categorie basis' de luchtmetingen weer terug te brengen.** Er wordt nu door de minister van SZW teveel geleund op modellen waar niet altijd voldoende data in zijn gebracht om op te kunnen vertrouwen. Ook de gedragscomponent bij de uitvoering van asbestprojecten is onvoldoende betrokken in het kader van gezond en veilig werken.

4 **Gebruik metingen in plaats van modellen en betrek gedrag in het beleid.** Dit punt is onder ook genoemd. Fenelab vindt dat het ministerie hier de plank mislaat en zo gezond en veilig werken in de waagschaal stelt.

5 **Zorg ervoor dat VIP erkende werkmethode blijvend worden gecontroleerd.** Dit zijn ook risicovolle toepassingen waarbij nu volstaan wordt met alleen maar een validatie. Fenelab vindt dat ook tijdens de uitvoering controles moeten worden gedaan om te voorkomen dat niet meer volgens de werkmethode wordt gewerkt. Volgens de NLA komt dit helaas veelvuldig voor in de praktijk. Dat heeft ook weer met de gedragscomponent te maken.

6 **Luchtmetingen. Deze moeten weer standaard op 2 uur worden gezet** om een gelijk speelveld te houden en de betrouwbaarheid in de resultaten te kunnen borgen. Fenelab is tegenstander van het loslaten van de 2-uurs eis.

7 **Opleidingen laboratoria. Hier dient een ontheffing te komen voor de gespecialiseerde opleidingen voor nieuwe werknemers.** Punt is dat het om een hele kleine groep gaat jaarlijks die dan opgeleid moeten worden. Dat leidt tot peperdure opleidingen en dus zeer hoge kosten voor de labs. Die heeft Panteia niet meegenomen omdat Fenelab niet is benaderd, zie ok punt 10 hierna. De laboratoria kunnen aantonen met hun accreditatie-eisen dat de werknemers voldoen aan gespecialiseerde opleidingseisen.

8 Overgangsbepalingen registratie en opleidingen. Dit betreft een tekstueel punt, wat Fenelab betreft niet aan de orde in een Commissiedebat.

9 Impactanalyse Panteia / financiële gevolgen. Omdat Fenelab – in tegenstelling tot alle andere stakeholders in het asbestwerkveld – **stelt Fenelab voor om deze impactanalyse aan te vullen met de kennis, ervaring en**

inzichten vanuit onze branche. We zien nu een te eenzijdig beeld op een kostenbesparing ten koste van gezond en veilig werken. Vooral het eigenhandig verwijderen van SZW van de luchtmetingen in de categorie basis asbesttoepassingen maakt dat de kosten lager worden maar de gezondheid te grabbel wordt gegooid.

10 Niet alle internationale verdragen zijn volledig gevolgd.

In het hoofdstuk over de verhouding met het hoger recht (Algemene toelichting van het concept Besluit, pagina 84), staat in paragraaf 4.3 het **Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest. Het gaat hier om het ILO 162.**

Aangegeven wordt in de toelichting dat aan de regels is voldaan zoals het meten van asbestconcentraties asbeststof op de werkplek. Dat is niet helemaal correct: niet is terug te vinden de bepalingen over

3.

The workers concerned, their representatives and the inspection services shall have access to these records.

4.

The workers or their representatives shall have the right to request the monitoring of the working environment and to appeal to the competent authority concerning the results of the monitoring.

De vraag is op welke plaatsen deze zaken zijn opgenomen, vooralsnog zijn deze onvindbaar in het concept Arbobesluit en de concept Arboregeling.

→ Hierna staan de 10 speerpunten nader uitgewerkt:

1 Geaccrediteerde Instelling

Fenelab ziet door alle teksten heen (de concept artikelen, algemene toelichting en artikelsgewijze toelichting van zowel het Besluit als de Regeling) dat niet overal over 'geaccrediteerde instelling' wordt gesproken daar waar dat daadwerkelijk (i.c. de eindbeoordeling) is bedoeld. Er wordt bijvoorbeeld gesproken van eindbeoordelaar en deskundige organisatie.

Voorstel Fenelab: omwille van het goed borgen van de onafhankelijkheid van de verrichtingen in de wet- en regelgeving verzoekt Fenelab om de terminologie in overeenstemming te brengen en consistent te maken. In artikel 4.35 van de concept Regeling staat het correct weergegeven met de koppeling naar de NEN 2990 en de NEN-EN-ISO/IEC 17020. Wat betreft het laatste, dit betreft uitsluitend de accreditatie voor inspectie-instellingen. In het kader van de luchtmetingen dient ook de instelling geaccrediteerd te zijn voor de NEN-EN-ISO/IEC 17025. Ons verzoek is om deze eveneens op te nemen in dit artikel 4.35.

2 Meten tijdens sanering

Fenelab is blij dat na jarenlang uitblijven hiervan, het nationaal recht in overeenstemming wordt gebracht met de gewijzigde EU asbestrichtlijn. Zoals aangegeven dient hiertoe een meetkader te worden opgesteld. In de eerste plaats wordt op diverse plaatsen aangegeven dat een eindbeoordeling / luchtmeting achterwege kan worden gelaten indien een tussentijdse meting daartoe aanleiding geeft. Dat is niet correct, een tussentijdse meting zegt niet over het eindresultaat van de uitgevoerde asbestsanering. Tenzij het de bedoeling is dat deze meting het gehele saneringsproject beslaat. Zoals nu is opgeschreven is het tussentijds meten een momentopname en is het doel het vaststellen welke blootstelling de werknemer ondergaat. Dat is verschillend ten opzichte van het doel van een eindbeoordeling, te weten, het vaststellen in hoeverre een ruimte veilig betreedbaar is.

Voorstel Fenelab: verzoekt om de koppeling tussen een tussentijdse meting en de eindbeoordeling te schrappen.

Hiernaast stelt Fenelab voor om in het meetkader niet alleen de frequentie op te nemen maar ook hoe wordt bepaald wie wanneer en waar de tussentijdse metingen verricht. Dat een daartoe geaccrediteerde instelling voor de NEN2939 deze werkzaamheden op zich neemt, is uiteraard evident gezien de conceptteksten. Fenelab bepleit dat dit meetkader spoedig beschikbaar komt zodat stakeholders zich er op kunnen voorbereiden en het zorgvuldig ingeregeld kan worden.

Hoewel de frequenties dan kunnen verschillen uiteraard, stelt Fenelab voor om bij elke type asbesttoepassing (op het niveau van alle productgroepen / toepassingen zoals in de algemene toelichting van de concept Regeling (pagina's 18 t/m 26). Aangezien Fenelab deelneemt aan de werkgroep dat het meetkader helpt op te stellen, kunnen we daarin meedenken.

De meetresultaten worden gedeeld door de inspectie-instellingen met TNO zoals is opgenomen in de algemene toelichting van het concept Besluit. Fenelab stelt voor dat dit ook wordt opgenomen in het meetkader en ook de governance op basis waarvan de het voor de minister en de branche transparant is wat er met de meetresultaten gebeurt (i.c. hoe de meetresultaten worden geïnterpreteerd in Smart NS).

3 Borging veilig en gezond werken

Fenelab stelt vast dat bij de meeste asbesttoepassingen in de categorie basis er geen luchtmeting meer uitgevoerd hoeft te worden. Zelfs niet meer in binnensituaties. Zoals bij de hoofdlijn van de zienswijze al aangegeven, maakt Fenelab zich zorgen over de borging van gezond en veilig werken. Wie borgt dat de sanering zo wordt uitgevoerd als in het werkplan staat en/of in Smart-NS? Wordt de sanering daadwerkelijk met de voorgeschreven maatregelen t.b.v. beperking van de emissie, uitgevoerd? Deze asbestsaneringen binnen beperkt vallen dan nu buiten de melding en het toezicht op de projecten.

In de categorie basis zijn de meeste toepassingen repeterend van karakter en heeft het risico in zich van dat er gemakzucht optreedt bij de uitvoering van de werkzaamheden, zeker zonder controle door een luchtmeting, immers 100.000 vezels/m³ in de lucht is niet zichtbaar met het blote oog. En dat is ver boven de grenswaarde van 10.000, laat staan 2.000. Als voorbeeld noemt Fenelab asbesthoudend koord. Volgens het Informatiepunt Leefomgeving (IPL0 = kenniscentrum gehost door Rijksoverheid en alle decentrale overheden) is koord een gevaarlijke toepassing en zijn de vezels nauwelijks gebonden. Wat Fenelab betreft onverantwoord om deze toepassing niet naar categorie uitgebreid over te hevelen of een luchtmeting te vereisen in basis.

Kortom, als de maatregelen bij toepassingen in de categorie basis niet worden gevolgd en er geen luchtmeting plaatsheeft, dan is het risico groot op een (zeer) onveilige situatie voor de werknemers ter plaatse en het nadien betreden van die gesaneerde ruimte.

Hier voegen we ook nog aan toe dat onder verantwoordelijkheid steeds meer werkgevers visuele inspecties gaan uitvoeren. Het uitvoeren van visuele inspecties is een deskundigheid en een vak dat in de NEN2990 goed is aangegeven. Wordt in de opleidingen die relatie ook gelegd, dat een visuele inspectie een gedegen inspectie is en dat een locatie pas asbestveilig kan worden gerapporteerd zodra aan de eisen in voornoemde NEN is voldaan. Wie houdt dat toezicht opdat er gezond en veilig gewerkt blijft worden ook al bevindt de toepassing zich in de categorie beperkt? Waarom is hier niet gekozen door het ministerie voor onafhankelijk en deskundige uitvoering?

Voorstel Fenelab: bij alle toepassingen in categorie basis weer de luchtmeting terugbrengen zoals in RK2 ook de situatie is. Hiernaast verzoekt Fenelab om asbesthoudend koord, andere risicovolle en repeterende toepassingen zoals asbesthoudende pakkingen, overhevelen naar de categorie uitgebreid vanwege extra bescherming voor de werknemers en degenen die na de projecten de ruimtes weer moeten betreden.

Toevoegen aan artikel 4.22 lid 1. onder b. van de concept Regeling dat visuele inspectie volgens de NEN2990 dient plaats te vinden. In de puntsgewijze bijlage hebben we dit verder uitgewerkt met een voorstel.

4 Gebruik modellen versus daadwerkelijk gedrag

Fenelab stelt dat meten = weten. Daar wordt met de voorgenomen asbestregelgeving in Nederland fors afstand van gedaan en is Fenelab teleurgesteld over. Dit terwijl we zien op andere beleidsterreinen zoals PFAS en Stikstof dat goede en robuuste meetresultaten (geaccrediteerd tot stand gekomen uiteraard) essentieel zijn voor betrouwbare en zekere resultaten voor betrokkenen en het beleid.

Helaas stellen we vast dat SZW hier de omgekeerde weg bewandelt door zwaar te leunen en te vertrouwen op het AREAT model en die door te vertalen naar de Smart Nieuwe Stijl. Dit model bepaalt welke persoonlijke beschermingsmiddelen vereist zijn en de mate van borging: wel of niet een onafhankelijke visuele eindbeoordeling en wel of geen luchtmeting tijdens de eindbeoordeling.

Het bezwaar van Fenelab is dat op basis van onvolledige data, veel aannames ('kan' en 'als'-bepalingen) en ideaal-typische omstandigheden de Smart Nieuwe Stijl is gevuld en geladen. Op basis hiervan wordt bepaald hoe en vooral met welke beschermingsmaatregelen de asbesttoepassingen moeten worden verwijderd. Fenelab ziet dit als een riskante onderneming om er op voorhand op te vertrouwen dat er zo veilig gewerkt wordt. Fenelab gaat ervan uit dat ook de minister van SZW vindt dat veilig en gezond werken niet uitsluitend moet worden gebaseerd op een onvolledig model maar op robuuste luchtmetingen. Een vraag is in hoeverre de gedragscomponent is betrokken bij het opstellen van de nieuwe regels: is duidelijk wat het effect is als een saneerder weet dat er geen controle achteraf plaatsheeft? Vraag aan de minister, waarom heeft Panteia deze impact ook niet in de analyse meegenomen?

Voorstel Fenelab: beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald; baseer de keuze van de werkmethoden om de asbesttoepassingen te verwijderen op robuuste luchtmetingen om gezond en veilig echt te borgen. Een dergelijke aanvulling op de Smart Nieuwe Stijl is noodzakelijk om de schadelijke effecten van het gedrag tot een minimum te beperken.

5 VIP erkende werkmethoden

In de nieuwe concepten wordt melding gemaakt van werkzaamheden die door de minister zijn aangewezen als erkende werkmethoden. Het VIP draagt zorg voor de validatie en totstandkomingsprocedure.

Onder ideaal-typische omstandigheden worden de werkzaamheden en metingen verricht om vast te stellen dat een toepassing teruggeschaald kan worden van de huidige RK2 (met borging van gezond en veilig werken) naar RK1 (zonder onafhankelijke, geaccrediteerde borging). Er vindt nu helemaal geen controle meer plaats bij de uitvoering. Dit kan leiden tot verhoogde emissies als de gevalideerde werkmethoden niet meer correct worden uitgevoerd. Hoe kunnen deze asbestsaneringen meer gecontroleerd worden en door wie? Fenelab is van mening dat er meer waarborgen moeten zijn om ongezonde en onveilige situaties bij de erkende werkmethoden.

Overigens is Fenelab er voorstander van dat een onafhankelijk orgaan zoals het VIP, de validaties uitvoert. Wij maken ons vooral zorgen om wat er in de praktijk kan gebeuren.

Voorstel Fenelab: Artikel 4.40 lid 6 van het concept Besluit dient zo te worden aangepast dat er ten minste een onafhankelijke visuele inspectie door een geaccrediteerde instelling dient te worden uitgevoerd. Hoe anders gaat een werkgever of opdrachtgever vaststellen dat er sprake zou kunnen zijn van een overschrijding van de grenswaarde?

Ook stelt Fenelab voor dat het VIP ten minste om het jaar de betreffende erkende werkmethode in artikel 4.29, lid 1 gaat evalueren en opnieuw valideren. Hierbij dienen dan de resultaten van de tussentijdse metingen worden betrokken.

Tenslotte is het merkwaardig en bijzonder dat er merknamen worden genoemd in artikel 4.29, lid 1 van de concept Regeling. Onze vraag aan de minister is om na te gaan in hoeverre dit in overeenstemming is met de Aanwijzingen voor de regelgeving (Ar).

6 Luchtmetingen

In artikel 4.55 van het concept Besluit zijn bepalingen opgenomen over de Eindbeoordeling. Bij de algemene toelichting op lid 5 van het genoemde artikel is aangegeven dat de tijdsduur van de 2-uurs luchtmeting komt te vervallen. Hierbij is geen alternatieve eis genoemd. Uit oogpunt van accreditatie, zorgvuldigheid en gelijk speelveld is het niet acceptabel dat de tijdsduur komt te vervallen bij de luchtmetingen. Dat leidt tot willekeur bij de metingen en de betrouwbaarheid en reproduceerbaarheid van de luchtmetingen zijn dan afwezig.

Voorstel Fenelab: terugzetten van de oorspronkelijke eis van de 2-uurs luchtmeting in artikel 4.55 van het concept Besluit.

7 Opleidingen voor asbestlaboratoria

In de concept Regeling is voorzien in een aanvullende opleiding specifiek voor de geaccrediteerde inspectie-instellingen en laboratoria. Deze wordt dan afgesloten met een examen. Dit is opgenomen in artikel 4.22, lid 1 onderdeel g. Fenelab ziet hier wel een praktisch probleem. Uitgangspunt is uiteraard dat de werknemers deskundig zijn en dit kunnen aantonen voordat zij werkzaamheden gaan uitvoeren met (mogelijk) asbest. Echter, er is in de eindbeoordelingsbranche relatief een kleine populatie van nieuwe laboranten / inspecteurs: ongeveer 50 nieuwe medewerkers per jaar die dan gekwalificeerd dienen te worden. De verwachting is dat het heel moeilijk zo niet onmogelijk gaat zijn om een erkende opleider bereid te vinden voor een dergelijke kleine groep zo een specialistische opleiding vorm te geven. Als dat al zou lukken, dan zullen de kosten per medewerker relatief hoog zijn zeker in vergelijking met de andere categorieën in dit artikel.

Voor de geaccrediteerde instellingen geldt dat zij allen een opleidingsplan, een kwaliteits- en een kwalificatie (of competentie) matrix hebben dat de Raad voor Accreditatie (RvA) periodiek toetst aan de accreditatienormen (kortweg de 17020 en 17025 - ISO normen).

Deze zijn gericht op functies, taken en bevoegdheden (bijv. monstername, inspectie, analyse, rapportage) en waarin opleiding, ervaring, training, beoordeling en autorisatie per medewerker zijn vastgelegd. Hiermee is geborgd dat de werknemers over de vereiste deskundigheid en ervaring beschikken.

Voorstel Fenelab: artikel 4.22, lid 1 onderdeel g. in de concept Regeling omzetten in een uitzonderingsbepaling op de specialistische opleidingseisen zoals bedoeld in artikel 4.30 van het concept Besluit. Hier eventueel aan toevoegen dat vijf genoemde eisen (met uitzondering van 4°. waarover hierna meer) worden aangetoond door het opleidingsplan, kwaliteits- en kwalificatie / competentiematrix onder toezicht van de RvA.

Nog een opmerking over punt 4°. in de concept Regeling, te weten, 'advisering over vervolgacties'. Het is niet toegestaan voor geaccrediteerde inspectie-instellingen om te adviseren over vervolgacties. De accreditatienormen laten dit niet toe. Het verzoek van Fenelab is om dit specifieke punt te schrappen.

8 Overgangsbepaling registratie opleidingen

Fenelab complimenteert de minister dat de huidige werknemers met de nodige deskundigheid en ervaring met visuele inspecties en eindbeoordelingen, niet apart opgeleid en geëxamineerd behoeven te worden. Echter, in artikel 9.3 van de concept Regeling onder lid 3. onderdeel c. wordt verwezen naar certificaten voor de eindbeoordelaar en een handboek. Dit betreft documentatie met betrekking tot een eenmalig project van circa 10

jaar geleden en zijn momenteel niet van toepassing. Geen enkele medewerker beschikt vandaag de dag over een geldig certificaat (deze werden uitgegeven met een geldigheid van 3 jaar). Derhalve kunnen deze documenten niet als bewijsmiddel worden aangevoerd als overgangsbepaling voor de registratie van opleidingen. Fenelab heeft een alternatief voorstel, zie hierna.

Voorstel Fenelab: het verzoek is om als bewijsmiddelen voor de overgangsbepaling dezelfde documentatie ter zake de huidige werknemers bij de geaccrediteerde instellingen te hanteren zoals zijn genoemd onder speerpunt 7 in deze zienswijze. Het verzoek is om deze expliciet op te nemen in artikel 9.3 lid 3, onderdeel c.

9 Impactanalyse Panteia / financiële gevolgen

Fenelab ziet in dit hoofdstuk 9. (pagina 103 t/m 110 van de Algemene toelichting op het concept Besluit) waar de financiële gevolgen van de te wijzigen wet- en regelgeving worden geduid, goed voor ogen dat het ministerie haar best heeft gedaan om kosten uit te sparen voor een groep stakeholders ten koste van gezond en veilig werken. In de hoofdlijn van deze zienswijze is dat verder aangegeven. Belangrijke basis voor dit onderdeel van de besluitvorming is het Panteia rapport "Implementatie van de nieuwe richtlijn asbest, Markt- en impactanalyse." De eerste opmerking is dat – in tegenstelling tot in de onderzoeksverantwoording van het rapport is aangegeven – Fenelab niet is gehoord en geïnterviewd door de onderzoekers. Gezien het feit dat de eindbeoordeling een belangrijke schakel is in gezond en veilig werken met asbest, is Fenelab hier teleurgesteld over en kwalificeert deze gang van zaken als onacceptabel.

De specifieke punten op het rapport hebben we helemaal aan het eind van deze zienswijze weergegeven in de vorm van een eerder gezonden notitie aan het ministerie van SZW.

Kort gesteld, acht Fenelab de data in de Impactanalyse te onbetrouwbaar om hier belangrijk en robuust beleid op te baseren en/of kosten te onderbouwen. Als voorbeeld noemen we nog de €200,00 per visuele inspectie. Deze informatie is zwaar gedateerd en hiermee is voor Fenelab duidelijk dat het onverantwoord is om dit rapport als onderbouwing te gebruiken als rechtvaardiging voor de gewijzigde wet- en regelgeving inzake asbest.

In paragraaf 9.1.2 zijn de verschuivingen in beeld gebracht die het ministerie van SZW zelf heeft doorgevoerd bovenop de Impactanalyse. We zien hier duidelijk de afschaling terug van asbesttoepassingen in categorie basis naar categorie beperkt. Dit levert een kostenreductie op voor opdrachtgevers – want er zijn veel minder onafhankelijk, geaccrediteerde luchtmetingen uit te voeren, maar in ruil daarvoor wordt ongezonder en onveiliger gewerkt met als gevolg een groter risico op onveilige situaties voor werknemers en de betreders van de gesaneerde ruimtes. In de speerpunten 3 en 4 is dat verder onderbouwd aan de hand van verwijzingen naar concept teksten in het Besluit en de Regeling.

Voorstel Fenelab: impactanalyse opnieuw laten uitvoeren met medeneming van kennis en ervaring van de eindbeoordeling vanuit Fenelab.

10 Niet alle internationale bepalingen zijn gevolgd

In het hoofdstuk over de verhouding met het hoger recht (Algemene toelichting van het concept Besluit, pagina 84), staat in paragraaf 4.3 het Verdrag betreffende veiligheid bij het gebruik van asbest. Het gaat hier om het ILO 162. Aangegeven wordt in de toelichting dat aan de regels is voldaan zoals het meten van asbestconcentraties asbeststof op de werkplek.

In artikel 20 staat hierover het volgende (in de Engelse tekst die als authentiek wordt beschouwd):

Part IV - Surveillance of the working environment and workers' health

Article 20

1.

Where it is necessary for the protection of the health of workers, the employer shall measure the concentrations of airborne asbestos dust in workplaces, and shall monitor the exposure of workers to asbestos at intervals and using methods specified by the competent authority.

2.

The records of the monitoring of the working environment and of the exposure of workers to asbestos shall be kept for a period prescribed by the competent authority.

3.

The workers concerned, their representatives and the inspection services shall have access to these records.

4.

The workers or their representatives shall have the right to request the monitoring of the working environment and to appeal to the competent authority concerning the results of the monitoring.

De vraag rijst in hoeverre in het voorliggende concept Besluit met name de onderdelen 3. en 4. zijn geborgd.

Voorstel Fenelab: verzoekt het ministerie aan te geven waar voornoemde punten 3 en 4 van artikel 20 in het ILO 162 zijn geborgd in de gewijzigde regelgeving.